

SOŠ a SOU Horky nad Jizerou

**Střední odborná škola a Střední odborné učiliště
Horky nad Jizerou 35**

Obory: 65-42-M/02 Cestovní ruch
65-41-L/01 Gastronomie

Registrační číslo projektu: CZ.1.07/1.5.00/34.0985

Předměty: Matematika
Matematický seminář

Ročník: 3. a 4.
Téma: Aritmetická posloupnost

Vypracoval: RNDr. František Kosina
Materiál: VY_32_INOVACE_151
Datum: 27.12.2012

Anotace: Podpůrný materiál k výkladu tematického celku předmětu Matematika a k maturitnímu opakování v rámci předmětu Matematický seminář.

Aritmetická posloupnost

Příklady AP:

$$1, 3, 5, 7, 9, \dots \rightarrow a_1 = 1, d = 2$$

$$1, -1, -3, -5, -7, \dots \rightarrow a_1 = 1, d = -2$$

$$5, 5, 5, 5, 5, \dots \rightarrow a_1 = 5, d = 0$$

$$a_1 = 5, a_{n+1} = a_n + 2 \Rightarrow 5; 7; 9; 11; 13; \dots$$

$$a_1 = 9, a_{n+1} = a_n - 0,4 \Rightarrow 9; 8,6; 8,2; 7,8; 7,4; 7; \dots$$

Definice aritmetické posloupnosti

$$a_{n+1} = a_n + d \Leftrightarrow d = a_{n+1} - a_n = \textit{konst.}$$

n – tý člen AP:

$$a_n = a_1 + (n - 1) \cdot d$$

součet prvních
n – členů AP:

$$s_n = \frac{n}{2} (a_1 + a_n)$$

$$a_1; d; n; a_n; s_n$$

Příklady řešené na AP

Je dán třicátý člen aritmetické posloupnosti $a_{30} = 100$ a diference $d = 3$.
Kolikátým členem posloupnosti je číslo 280?

$$\underline{a_{30} = 100, d = 3, a_n = 280, n = ?(n \in N)}$$

$$a_n = a_1 + (n - 1) \cdot d \Rightarrow$$

$$a_{30} = a_1 + (30 - 1) \cdot 3 = 100 \Rightarrow \underline{a_1 = 13}$$

$$a_n = 13 + (n - 1) \cdot 3 = 280 \Rightarrow \underline{\underline{n = 90}}$$

Lze též z paměti: $280 - 100 = 180/3 = 60 + 30 = 90$

Příklady řešené na AP

První dva členy aritmetické posloupnosti jsou $a_1 = 57$; $a_2 = 54$.

- Vypočtěte padesátý člen posloupnosti.
  - Vypočtěte součet prvních padesáti členů posloupnosti.
  - Kolik členů posloupnosti je třeba sečíst, aby byl součet co největší?
-

$$\underline{a_1 = 57, a_2 = 54 \Rightarrow d = -3}$$

$$\text{a) } \underline{a_{50} = ?} \quad a_n = a_1 + (n-1) \cdot d \Rightarrow \underline{a_{50} = 57 + (50-1) \cdot (-3) = \underline{\underline{-90}}}$$

$$\text{b) } \underline{s_{50} = ?} \quad s_n = \frac{n}{2} (a_1 + a_n) \Rightarrow \underline{s_{50} = \frac{50}{2} (57 - 90) = \underline{\underline{-825}}}$$

$$\text{c) } a_n = a_1 + (n-1) \cdot d = 0 \quad \text{pouze kladná čísla}$$

$$a_n = 57 + (n-1) \cdot (-3) = 0 \Rightarrow \underline{n = 20}$$

20 členů, resp. 19 členů

Příklady neřešené na AP

1. Aritmetická posloupnost obsahuje 50 členů, z nichž první tři jsou -140 ; -132 ; -124 a poslední tři 236 ; 244 ; 252 .
  - a) Vypočtete dvacátý člen posloupnosti. [$a_{20} = 12$]
  - b) Vypočtete součet všech 50 členů posloupnosti. [$s_{50} = 2800$]
  - c) Určete, kolikátým členem posloupnosti je číslo 100 ? [$a_{31} = 100$, resp. $n = 31$]

2. V zámecké dlažbě byla vytvořena spirála. Spirála je složena z 15 navazujících různobarevných půlkružnic. Délka první půlkružnice je $a_1 = 22 \text{ dm}$ a každá následující půlkružnice je o 22 dm delší.
  - a) Vypočtete délku třetí půlkružnice. [$a_3 = 66 \text{ dm}$]
  - b) Uveďte v metrech délku s celé spirály. [$s = 264 \text{ m}$]
  - c) Poslední půlkružnice spirály měří 33 m . Určete v celých metrech průměr d této půlkružnice. [$d = 21 \text{ m}$]